היום יושב בחיקו של אברהם. פירש בקונטרס יש לומר מת וה"ק אין זה רב תלת בר תלתא שבגמרא ונראה לומר יושב בחיקו של אברהם שבגמרא מילה וזה רב תלת בר תלתא שהאריך ימים הרבה מממת רבי עד דורות האחרונים בימי רב נחמן בר יצחק כדאמרי' בב"ב (דף כג.*) אך ר"י פי' דאפי רב תלת בר תלתא שבגמרא ונראה לומר יושב בחיקו של אברהם שבגמרא מילה וזה רב תלת בר תלתא שהאריך ימים הרבה מממת רבי עד דורות האחרונים בימי רב נחמן בר יצחק כדאמרי' בב"ב (דף כג.*) אך ר"י פי' דאפי

חמשה קהלי כתיבי: פי' גבי תחרת פסולי יוחסין אבל קהל דגבי פלוני דכתי לא תסיב דלתו בפסולי יוחסין ממתני עוד לומר ר"י משום דלא סייק ביה קהל ואפ"ה

ובא השמש עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי שנאמר °ונר אלהים טרם יכבה ושמואל שוכב וגו' °צוה ה' ליעקב סביביו

°צריו *רב יהודה אמר כגון °הומניא לפום נהרא °ויהי בהנביאי ופלטיהו בן בניהו °מת ואפיל על פני ואזעק הול גדול ואומר אהה אדני ה' °רב ושמואל חד אמר לטובה וחד אמר לרעה מאן דאמר למובה כי הא דאסתנדרא דמישא חתניה דנבוכדנצר הוה שלח ליה °מישראל, א"ל פלטיהו בן בניהו אנן שדרת לן דקאי לקמן, בעי לשדורי ליה °מישראל, א"ל פלטיהו בן בניהו אנן דחשבינן ניקו מקמך הכא ועבדין ניזלו להתם, ואמר נביא מי שעשה טובה בישראל יצות דאמר לרעה דכתיב °ותבא אותי אל שער בית ה' הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש וארא בתוכם את יאזניה בן עזור ואת פלטיהו בן בניהו שרי העם וכתיב °ויבא אותי אל חצר בית ה' הפנימית והנה פתח היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה: ממשמע שנאמר °ופניהם קדמה *איני יודע שאחוריהם כלפי מערב מה תלמוד לומר [אחוריהם] אל היכל ה' כמלמר שהיו (ג) מפריעין עצמם ומתריזין כלפי חמלה, וכאמר נביא מי שעשה הרעה הזאת בישראל ימות מיתתו, תסתיים דשמואל דאמר לרעה דאמר רבי חייא בר' אבין אמר שמואל °ושובני הרי היא כגולה ליוחסים *לא חשו לה לא משום עבדות ולא משום ממזרות אלא בהנים שהיו בה לא הקפידו על הגרושות: לעולם אימא לך שמואל אמר לטובה ושמואל לטעמיה דאמר *המפקיר °עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור שנא' °כל עבד איש מקנת כסף, עבד איש ולא עבד אשה אלא עבד שיש לו רשות לרבו עליו, קרוי עבד, עבד שאין לרבו רשות עליו אין קרוי עבד

אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים כל ארצות בחזקת שהם עומדות, אמימר שרא ליה לרב הונא בר נתן למינסב איתתא מחוזייתא אמר ליה רב אשי מאי דעתיך דאמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' מאיר אבל חכ"א *כל ארצות בחזקת כשרות הן עומדות והא בי רב כהנא לא מתני הכי ובי רב פפא לא מתני הכי ובי רב זביד לא מתני הכי? אפ"ה לא קיבלה מיניה משום דשמיע ליה מרב זביד דנהרדעא/ת"ר *ממזרי זנתיני טהורים לעתיד לבא דברי ר' יוסי ר' מאיר אומר אין טהורים אמר לו ר' יוסי והלא כבר נאמר °וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם אמר לו ר' מאיר כשהוא אומר °מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם, ולא מן הממזרות, אמר לו ר' יוסי כשהוא אומר °אטהר אתכם הני אומר אף מן הממזרות בשלמא לרבי מאיר היינו דכתיב °וינשב ממזר באשדוד אלא לר' יוסי מאי °וינשב ממזר באשדוד: כדמתרגם רב יוסף °יתבון בית ישראל לרוחצן בארעהון דהוו כמו בה לנוכראין אמר רב יהודה אמר שמואל *הלכה כרבי יוסי, אמר רב יוסף אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אתי אליהו מפיק מינן צוורני צוורני קולרין ת"ר °ינר °ינושא ממזרת דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר נר לא ישא ממזרת אחד נקבה אחד עבד משוחרר וחלל מוחרים בכהנת מ"ט דרבי יוסי? חמשה °קהלי כתיבי

לנוכרין. תרגומו של ממזר ויכי קאמר ויכא למעם °מיכה מגבול תרלו ועמרך כממזר בתמוד גם הוא מגבול ארץ ישראל, ויהושע תלקה להם מע"ש שלא נכנסה בימיו כדכתיב (יהושע יא) "לחמה זקת את כימים והתרן נפלחה הרבה מלד לרפחה" וקל מקיש ליחזיל ממעת סרני פלשתים העומי והמגדודי וגו': **לוורני לוורני**. חבורות חבורות ל"ל קולרין קולרין והוא למען מעשה בקולר של בני חדם דקוף יבמות (דף קכג.): **גר נושא ממזרת**. דקסבר קהל גריס לא תיקרי קהל והולד ממזר דלכתיב "לו" הלך אחר פסולו: **לא ישא ממזרת**. קסבר דקהל גריס תיקרי קהל: **ומוחרים בכהנת**. ומע"פ שכהנתים תסוריס בגיורת ומשוחררת וחללה דקסבר לא הוזכרו כהנות בכריתות להכשיל לפסולין לחומן שהפסול חיכו מוקמר עליהן כגון אלו: **חמשה קהלי כתיבי**. גבי חזכרת פסולי יוחסין לא יבא ממזר בקהל ה' (דברים כג) לא יבא לו בקהל (שם) לא יבא עמוני ומואבי בקהל (שם) לא יבא להם בקהל (שם) חלד שלישי יבא להם בקהל (ג) דמלרי וחדומי (שם) וקהל דגבי פלוני לא תסיב מן פסולי יוחסין קל מפתני:

פיוס יושב בחיקו של אברהם. ל"ת מת היום ואם כן אין זה רב תלת שבגמרא ונראה להת"י יושב בחיקו של אברהם לחינו=שנכנס בברית מילה וזה רב תלת בר תלתא שהאריך ימים הרבה מממת רבי עד דורות האחרונים בימי רב נחמן בר יצחק כדאמרי' בב"ב (דף כג.): **נוסף ר' ליעקב סביביו נרניו** נראים שהיו סובבים לותם כתלמים דהיינו עמון ומואב שהגירו להם יותר מן הכל כדאמרינן בחלק (סנהדרין דף לג:) עמון ומואב שכיני ביני דילוגלים היו, לותם לוה שיהיו סובבים לותם לף בגלוחם כנון דתמרי דסולה דעמונאי היא כדאמרי' לעיל הוסיפה שמואל הרמתי שבבבל והיו מגיירים ליקרלא דמיכה שהיה מיולל הגביא עליו: **חד אמר לטובה**. שהיה רע בעיניו שמת מיתה יפה: **דאסתנדרא דמישן**. שלטון של מישן: **מי שעשה טובה לחבירו**. שהגיל לת הגולה מלסיות עבדים לעבדות: **מיי יודע שאחוריהם**. שהיה במערב הענורה מה תלמוד לומר לחוריהם וגו' לחוריהם ממש כשהוא מפורש שהיו מתכוונין להרחות לחוריהם **לרעה**. דשמואל היה ליה לת לחמר דלעבדים עשתלמו למישן' מדקחמר לת חשו לה משום עבדות: **לעולם אימא לך שמואל הוא דאמר לטובה**. לחיש ליה לת דשתלמו עבדים למישן והוא דקחמר "לת חשו לה משום עבדות" שמואל לטעמיה דחמר עבד שלין לו לרבו רשות עליו לין קרוי עבד והני נמי מחמר שגזלום מסם ונחייחתו מסם זהו הפקר כדחמרינן בגיטין (דף נב:) נחייחתי מפלוני עבדי ומשום לטון הפקר נקט לה דכיון דחחייחת ליה מיניה פקע ליה רשותיה: **ואימו לריך גט שיחרור**. להיות מותר בישראל: **זו דברי רבי מאיר**. מתני' דקתני דעלו פסולין לתרן ישראל ומשמע דלין כל התלוות בחזקת מיוחסות חוץ מכבל בלבד דחמר בריש פירקין (לעיל דף סט:) דמסייע ליה לרבי מלעזר דקחמר ייחס עזרת לת בבל: **ממווייחת**. ולין מחוזת בתוך גבול בבל החמורים לטעין יוחסין: **וסם כי רב כהנא לא מתנו לה כני**. משמיה דשמואל בשלמא לרבי מאיר היינו דכתיב °וינשב ממזר באשדוד אלא לר' יוסי מאי °וינשב ממזר באשדוד: כדמתרגם רב יוסף °יתבון בית ישראל לרוחצן בארעהון דהוו כמו בה לנוכראין אמר רב יהודה אמר שמואל *הלכה כרבי יוסי, אמר רב יוסף אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אתי אליהו מפיק מינן צוורני צוורני קולרין ת"ר °ינר °ינושא ממזרת דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר נר לא ישא ממזרת אחד נקבה אחד עבד משוחרר וחלל מוחרים בכהנת מ"ט דרבי יוסי? חמשה °קהלי כתיבי

חד

תורה אור

°ויהי בהנביאי ופלטיהו בן בניהו מת ואפיל על פני ואזעק הול גדול ואומר אהה אדני ה' °רב ושמואל חד אמר לטובה וחד אמר לרעה מאן דאמר לטובה כי הא דאסתנדרא דמישא חתניה דנבוכדנצר הוה שלח ליה °מישראל, א"ל פלטיהו בן בניהו אנן דחשבינן ניקו מקמך הכא ועבדין ניזלו להתם, ואמר נביא מי שעשה טובה בישראל יצות דאמר לרעה דכתיב °ותבא אותי אל שער בית ה' הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש וארא בתוכם את יאזניה בן עזור ואת פלטיהו בן בניהו שרי העם וכתיב °ויבא אותי אל חצר בית ה' הפנימית והנה פתח היכל ה' בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחוריהם אל היכל ה' ופניהם קדמה: ממשמע שנאמר °ופניהם קדמה *איני יודע שאחוריהם כלפי מערב מה תלמוד לומר [אחוריהם] אל היכל ה' כמלמר שהיו (ג) מפריעין עצמם ומתריזין כלפי חמלה, וכאמר נביא מי שעשה הרעה הזאת בישראל ימות מיתתו, תסתיים דשמואל דאמר לרעה דאמר רבי חייא בר' אבין אמר שמואל °ושובני הרי היא כגולה ליוחסים *לא חשו לה לא משום עבדות ולא משום ממזרות אלא בהנים שהיו בה לא הקפידו על הגרושות: לעולם אימא לך שמואל אמר לטובה ושמואל לטעמיה דאמר *המפקיר °עבדו יצא לחירות ואינו צריך גט שחרור שנא' °כל עבד איש מקנת כסף, עבד איש ולא עבד אשה אלא עבד שיש לו רשות לרבו עליו, קרוי עבד, עבד שאין לרבו רשות עליו אין קרוי עבד

אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים כל ארצות בחזקת שהם עומדות, אמימר שרא ליה לרב הונא בר נתן למינסב איתתא מחוזייתא אמר ליה רב אשי מאי דעתיך דאמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' מאיר אבל חכ"א *כל ארצות בחזקת כשרות הן עומדות והא בי רב כהנא לא מתני הכי ובי רב פפא לא מתני הכי ובי רב זביד לא מתני הכי? אפ"ה לא קיבלה מיניה משום דשמיע ליה מרב זביד דנהרדעא/ת"ר *ממזרי זנתיני טהורים לעתיד לבא דברי ר' יוסי ר' מאיר אומר אין טהורים אמר לו ר' יוסי והלא כבר נאמר °וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם אמר לו ר' מאיר כשהוא אומר °מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם, ולא מן הממזרות, אמר לו ר' יוסי כשהוא אומר °אטהר אתכם הני אומר אף מן הממזרות בשלמא לרבי מאיר היינו דכתיב °וינשב ממזר באשדוד אלא לר' יוסי מאי °וינשב ממזר באשדוד: כדמתרגם רב יוסף °יתבון בית ישראל לרוחצן בארעהון דהוו כמו בה לנוכראין אמר רב יהודה אמר שמואל *הלכה כרבי יוסי, אמר רב יוסף אי לאו דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי הוה אתי אליהו מפיק מינן צוורני צוורני קולרין ת"ר °ינר °ינושא ממזרת דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר נר לא ישא ממזרת אחד נקבה אחד עבד משוחרר וחלל מוחרים בכהנת מ"ט דרבי יוסי? חמשה °קהלי כתיבי

חד

תוס' ר"י הזקן ד"ה אמר ר' אמי וז"ל דקאי אדלעיל דאמר מתני' דתני דעלו פסולין לארץ ישראל דמשמע דאין כל ארצות בחזקת כשרות חין מבבל. נישא ממזרת דלא איקרי קהל הילכך אינהו [לא וזו בבבל] לא יבא ממזר בקהל ה':

הגהות הב"ח
(ג) גמ' מלמד שהיו מתריזין כלפי מקום ומפריעין עלמם כלפי: (ד) רש"י ד"ה תמשה קהלי וכו' דור שלישי יבא לסם בקהל וקהל דמלרי:

הגהות מהר"ב רנשבורג
א) גמ' כשמת רבה מולד בהקדמה מבוחו היה לו כבן ל"ב. הלמנ"ם